

DE NÚRIA A TOÈS I ENTREVALLS

Ripollès/Conflent

Pel Pic de l'Infern i les Gorges de Carançà

Distància	24 km
Desnivell acumulat	+1278 -2314m
Nivell de dificultat	difícil
Data	20 i 21 d'agost de 2008
Cartografia	Ed. Puigmal-Vall de Núria-Ulldeter (1:25.000) IGN. Font Romeu-Capcir. Carte de randonnée. 2249 ET. IGN. Bourg-Madame, Mont-Louis. Carte de randonnée. 2250 ET.
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=184784 Gorges de Carançà 2012 (1) diferències entre tracks
Imatges	Àlbum 2012

Aquesta és una de les travesses més boniques que es poden fer pels Pirineus Orientals. I de les més concorregudes. Hom acostuma a dividir-la en dues etapes: Del Ripollès al refugi del Ras de Carançà i d'aquí a Toès i Entrevalls (Conflent). O en sentit invers.

És molt comú enllaçar el començament i el final del recorregut per mitjà ferroviari que suposa un al·licient afegit a l'excursió. En el nostre cas amb el Cremallera de Ribes de

Freser a Núria, retornant amb el Tren Groc del Conflent i la Cerdanya, de Toès a La Tor de Querol i d'allí a Ribes per la línia La Tor-Puigcerdà-Barcelona. Malgrat que, per obres a la via, varem realitzar aquest darrer tram en autobús.

El riu de Carançà, tributari del marge dret de la Tet, neix als peus dels pics de la Vaca, on hi ha un bonic i feréstec circ lacustre. Del rosari d'estanys, el més gran és el de les Truites. A l'imatge de l'esquerra l'estany Negre a la falda del Pic de l'Infern. A la part baixa travessa una profunda gorja fins pocs abans del seu desguàs al conflentí municipi de Toès i Entrevalls.

El refugi del Ras de Carançà és situat estratègicament al mig de la vall, en una cruïlla de camins per on hi passa també el GR 10. Té capacitat per a una trentena de places. L'inconvenient és que no s'hi pot contactar directament per fer reserva. Degut a la important afluència d'excursionistes, sempre resta el dubte de si hom hi trobarà lloc. Per això molta gent –com en el nostre cas– opta per acampar-hi a la vora, malgrat haver de carregar amb pes extra a la motxilla (al refugi lloguen tendes si hom no vol anar tant carregat).

Aigües avall, el camí de la gorja te trams equipats amb ponts penjats i passarel·les metàl·liques. Encara més endavant podem passar per un estret camí tallat a la roca d'una gran cinglera, conegut com la «cornisa». Va construir-se per la canalització de l'aigua a la central elèctrica de Toès. La diversitat paisatgística, des de la verdor de la coma de Noucreus, passant pel feréstec circ de Carançà, els boscos de la vall i l'ombrívol camí de les gorges amb el riu brogint a la vora, afegit al pas pels ponts, passarel·les i la cornisa, fan d'aquesta travessa una delícia per als excursionistes. I això comporta una certa massificació, sobretot a la part baixa del recorregut.

Els camins pels que transcorre son ben fressats i les cruïlles senyalitzades, però cal tenir en consideració la seva llargària i fort desnivell. No hi ha punts exposats però a l'engorjat el pas pels ponts penjats, les passarel·les i sobretot la cornisa és molt aeri, malgrat que sempre hi ha un passamà d'assegurança i l'estat de conservació és bo. L'estretor d'aquests elements fa que la coincidència de persones en sentit invers de marxa pugui resultar com a mínim incòmode, sobretot si hom porta una motxilla voluminosa (imprescindible, d'altra banda, en una travessa de dos dies). Per això no és gens recomanable per a persones que pateixin vertigen o fòbia a l'alçada. I en qualsevol cas cal extremar totes les precaucions: una ensopegada podria resultar fatal per l'alçada de l'estimball pel que es transita, fins i tot al camí del Roc de la Madriu, alternatiu al de la cornisa. Per totes aquestes consideracions l'hem qualificat de dificultat mitjana/alta. En condicions hivernals amb neu al circ i glaç a les gorges ja és tota una altra història i requereix experiència, equip i coneixement del mitjà.

El recorregut ofereix diverses alternatives i podem adaptar-lo al nostre gust i disposició de temps. Una opció és la de partir de Toès i recórrer solament el tram engorjat i equipat. És una matinal de sis hores de durada aproximada i és aconsellable pujar per una riba i baixar per l'altra (cornisa i roc de la Madriu). El pas pel camí del Roc de la Madriu (riba dreta) suposa superar un major desnivell. Per anar o tornar de la cornisa (riba esquerra) podem optar encara per fer-ho per la «cambra d'aigües» de la central o be pel camí del pont ja dins de l'engorjat.

Una altra opció pot ésser partir de Toès per arribar-nos fins al refugi i en la següent etapa fer algun dels cims del circ de Carançà, retornant pel mateix camí. Tal com dèiem al començament és habitual però retornar a l'inici del recorregut per mitjans ferroviaris tal com varem fer nosaltres.

Partint del Ripollès també hi ha diverses alternatives. La més curta seria pujar des de Núria al Coll de Noucreus, carenejar fins al Pic de la Fossa del Gegant i iniciar la baixada pel proper coll de Carançà. Hi ha qui opta per allargar-ho pujant per la Coma de Noufonts i passant pel Pic de Noucreus. Fins i tot hi ha qui parteix de Fontalba o Queralbs. Al fitxer de punts de ruta per a GPS que podeu trobar en aquesta pàgina hem recollit aquestes diverses alternatives.

Una opció interessant si disposem de tres jornades és la de partir de Núria pel Camí dels Enginyers o de Queralbs per les Gorges del Freser fent nit a Coma de Vaca, remuntar la bonica Coma del Freser fins a Tirapits o (més curta) la Coma de Vaca. Nosaltres vàrem optar per anar fins a Núria amb el cremallera, pujar per la Coma de Noucreus fins al seu coll i arribar-nos fins al Pic de l'Infern. Per no haver de desfer el camí, des del cim vàrem baixar directament a l'estany Negre. No hi ha camí fressat i és una mica «trencacames» però resulta més curt. Vàrem acampar al Ras de Carançà i l'endemà seguirem per l'engorjat fins a Toès.

Primera jornada.

Núria. (1.600 m.). Hem deixat el vehicle a Ribes de Freser i agafat el primer Cremallera fins a Núria. Comencem a caminar seguint els rètols indicadors de «Noufonts» «Noucreus» i «Camí del Bosc» per una àmplia pista en suau pendent i direcció a gregal (ne). Seguim els senyals del GR 11. Quan la pista (que continua fins l'Alberg del Pic de l'Àliga) fa un revolt ala dreta l'abandonem per un corriol molt fressat que continua en la direcció que portàvem, pel marge esquerre del torrent de Noufonts i moderat pendent.

Pont de l'Escuder (2.159 m.) o Jaça de Baix. Passarel·la que travessa el torrent. Deixem el GR que marxa per l'esquerra vers el Coll de Noufonts, prenent el corriol de la dreta i endinsar-nos a la Coma de Noucreus. El pendent augmenta progressivament. Marxem encara vers gregal pel marge dret del torrent de Noucreus que queda força, allunyat sota nostre.

Reconca de les Molleres (2.620 m). Som als peus de la tartera. El camí inicia una àmplia llaçada vers la dreta per salvar el pendent. Un altre que marxa per l'esquerra l'encara directament, amb fort pendent. Tots dos menen al coll.

Coll de Noucreus (2.796 m. 2h 10'). Abastem el camí que segueix el cordal carener de «l'Olla de Núria» i retrobem el GR 11. El prenem a mà dreta marxant vers sol ixent. Ens enfilem deixant a l'esquerra i ben proper el Pic de la Fossa del Gegant i davallem després al Coll de Carançà. A l'esquerra parteix un camí que, vers gregal (ne), baixa a l'estany Blau del Circ de Carançà. El recuperarem més endavant. Ens enfilem al Pic Superior de la Vaca i davallem de nou fins al Coll de la Vaca.

Coll de la Vaca (2.799 m). Abandonem el GR que ben aviat baixa en direcció al Coll i la Cabana de Tirapits, per prendre un corriol a l'esquerra, fressat i amb fites que continua pel cordal carener. Ens enfilem al Pic Inferior de la Vaca. El de l'Infern queda ben evident i alterós davant nostre, a gregal. Tornem a davallar fins un collet anomenat el Portell. La Cabana de Tirapits queda sota nostre, a migdia. En puja un corriol que s'ajunta al nostre per la dreta. Un tram rocallós de la carena ens fa perdre momentàniament el rastre del camí i les fites son aquí escadusseres i confussòries. N'evitem el llom cantellut passant-lo per l'esquerra (costat de Carançà) procurant no perdre gaire alçària. Passat l'esperó retrobem el camí ben fressat. Deixem a mà dreta el Pic dels Gorgs per abastar un collet entre aquest i el de l'Infern i en poca estona enfilant-nos vers mestral, abastem el cim.

Pic de l'Infern (2.869 m. 4h). Amb condicions ha de gaudir-s'hi de bona perspectiva des del Puigmal fins al Bastiments i el Gra de Fajol. També sobre el circ de Carançà i la Coma de l'Infern. Però en aquesta ocasió la boira ens priva de contemplar bona part del paisatge. Especialment vers el Ripollès on no podem albirar més enllà del veí Pic de Freser.

Per davallar al circ de Carançà tenim dues alternatives: desfer el camí fins al Coll de Carançà o baixar directament a l'Estany Negre, que queda 360 m. sota nostre, a ponent. Escollim aquesta segona opció malgrat que no hi ha camí fressat i que el pendent és considerable. Retornem al collet que ens separa del Pic dels Gorgs i baixem fins a una clotada on una gran roca forma una balma. D'aquí continuem per un llarg llom herbat. Transitem amb cura pel fort pendent, per entremig de la comella, evitant tant la tartera que s'escola dels Pics de la Vaca, a migdia, com les retallades parets de l'esperó nord-occidental del Pic de l'Infern. El llom herbat acaba en una tartera de material molt descompost producte de l'arrossegament nival. Abastem un estanyol (sec a finals d'estiu) i ben aviat l'Estany Negre.

Estany Negre (2.505 m, 5h). És el segon del circ de Carançà. Poc més amunt hi ha l'Estany Blau que no podem veure. Pel seu costat, a ponent, hi passa el camí que hem deixat al Coll de Carançà. El seguim primer vers mestral (no) i després vers el nord, ara ja en pendent entre suau i moderat, seguint el curs del Riu de Carançà que ja no deixarem fins al final del trajecte, passant-lo a gual en diversos punts, d'una riba a l'altra. No hi ha senyals de pintura però les fites sovintegen i el camí és molt fressat.

Estany de les Truites o de Carançà (2.276 m, 5h 50'). Poc abans, al Planell de l'Estany hem trobat una cabana a mà esquerra. Ens apareix de sobte i és el més gran del circ. Poc més endavant deixem a mà esquerra dos estanyols identificats al

mapa com Estany Blau i la Basseta i un cop superats passem a la riba esquerra de la que ja no ens mourem fins al final del trajecte. Hem deixat enrere la nuesa i solitud del circ per un paisatge més amable, clapejat de pi negre i pradells on el riu, progressivament més cabalós, hi transcorre ara mansoi, adés saltant i brogint per salvar successives graonades. En sortir de la pineda s'obre un ampli prat on, al bell mig, s'hi alça el refugi del Ras de Carançà.

Refugi del Ras de Carançà (1.840 m., 8h). Propietat de l'ajuntament de Fontpedrosa. Té capacitat per 30 places i és guardat durant l'estiu, a partir del mes de maig. A l'hivern resta obert com a refugi lliure amb capacitat per a dinou places. Paratge molt concorregut i cruïlla de camins amb el GR 10.

Segona jornada.

Cruïlla de camins a Donapà i Campilles (1.721 m. 30'). Rètol indicador d'un camí que surt a l'esquerra. Dóna 2h 30' per al refugi lliure de Donapà, 4h per a l'aparcament de les gorges, 40' per al refugi del Ras, 5h per a l'Estany de les Truites. Hem partit del refugi entrant de nou a la pineda. La vall va tancant-se progressivament. El camí alterna trams de suau amb altres de fort pendent. El bosc és ara mixt amb arbres de ribera, castanyers i faigs.

Primera escala metàl·lica (1.279 m(2), 1h 30'). Per enfilar-nos a una curta passarel·la. Després vindrà un llarg tram on el camí baixa suau i ample entremig d'una avellanosa. Passarem encara un pont de pedra abans de trobar el segon pas equipat, ja en el punt més pregon de la gorja. Continuem resseguint el curs del riu, ara per una riba adés per l'altra, ajudats aquí i allà per successius passos d'escales, passarel·les i ponts penjats.

Cruïlla a la cornisa (1.050 m. 2h 20'). Rètol senyalitzant un corriol a mà esquerra indicat com «Fontpedrosa» i «Balcons del Tet». És el que mena al camí excavat a la roca de la cinglera, conegut com la cornisa («corniche» en francès). Va construir-se per la fer la canalització (dins d'una mina a la roca) de l'aigua cap a la central elèctrica de Toès. Discorre pel marge esquerre de l'engorjat. De seguir-lo trobarem una darrera passarel·la i la resclosa per la captació de l'aigua de la central. Com que l'afluència d'excursionistes és cada cop més gran (ja ens hem trobat amb alguns problemes de pas al mig de les darreres passarel·les, per la gent que pujava en sentit contrari al nostre) decidim prendre el camí de la dreta que ens portarà pel marge dret, per sota del Roc de la Madriu. És un camí més llarg que l'altre i amb més desnivell. Pensem que per passar per la conisa és millor fer-ho a primera hora quan hi ha menys possibilitat de trobar gent en sentit contrari.

El de Roc de la Madriu és un camí antic, ben assentat per sòlids contraforts de pedra seca que, en curtes llaçades, supera el fort pendent fins un pas obert a la roca i cobert per una gran llosa. A partir d'aquí comença a davallar, també amb considerable pendent. És també molt aeri i cap parar-hi compte. Però més ampli que el de la cornisa que podem albirar a l'altra banda, especialment al punt anomenat el Roc de la Foradada on la gorja s'estreny encara més. Finalment abastem el pont.

Pont (885 m., 3h 20'). Cruïlla amb el camí que ve de la cornisa. Un gran rètol pintat en una paret indica «passarel·les» pel camí del Roc de la Madriu. Això pot induir a confusió doncs les passarel·les també s'abasten per la cornisa. A partir d'aquí el camí, molt planer i pavimentat en alguns trams, ressegueix que el que resta d'engorjat pel marge dret fins a creuar per sota el pont del Tren Groc i l'aparcament de les gorges.

Aparcament de les gorges (880 m., 3h 30'). Força ampli. Hi ha servei d'informació i bar. Per arribar-nos a l'estació del Tren Groc ens cal prendre un carrer a mà dreta, pujar per un revolt fins al pas a nivell i seguir pel costat de la via uns quants metres.

(1) Diferències amb el trac anterior:

- Després del Pic de l'Infern retorna al coll de Carançà per comptes de baixar directament a l'Estany Negre.
- Passa per la cornisa.

(2) La cobertura de satèl·lits per a GPS dins l'engorjat és pobre. Això pot afectar especialment a la lectura de les alçàries.